

NORGES HØYESTERETT

Den 5. mars 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Bull og Bergsjø i

HR-2020-517-U, (sak nr. 20-029275STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Ann Helen Aarø)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Ingrid Vormeland Salte)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte deler av en anke i straffesak fremmet, jf. straffeprosessloven § 321 annet ledd.
- (2) Ved tiltalebeslutning 7. november 2018 ble A tiltalt for tre grove bedragerier, jf. straffeloven § 372, jf. § 371 bokstav a, 23 bedragerier, jf. § 371 bokstav a, og to underslag, jf. § 324. Videre ble han ved tilleggstiltalebeslutning 29. november 2018 tiltalt for ytterligere syv bedragerier, jf. § 371 bokstav a. Ved tilleggstiltalebeslutning 20. desember 2018 ble han tiltalt for ytterligere ett grovt bedrageri, jf. § 372, jf. § 371 bokstav a, og tre bedragerier, jf. § 371 bokstav a. Ved tilleggstiltalebeslutning 31. januar 2019 ble han tiltalt for ytterligere tre bedragerier, jf. § 371 bokstav a. Endelig ble han ved tilleggstiltalebeslutning 20. februar 2019 tiltalt for to bedragerier, jf. § 371 bokstav a.
- (3) Fredrikstad tingrett avsa 25. mars 2019 dom med slik domsslutning:
  - "1. A, født 00.00.1966, frifinnes for tiltalen post Ia, IIc, IIe, IIg, IIh, IIm, IIp og tiltalebeslutning av 29. november 2018 post c.
  2. A dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 372, jf. § 371 bokstav a, straffeloven (2005) § 371 bokstav a og straffeloven (2005) § 324, sammenholdt med straffeloven (2005) § 79 bokstav a og bokstav b, til fengsel i 3 – tre – år og 2 – to – måneder som fellesstraff med den betingede delen av Fredrikstad tingretts dom av 18. mars 2015, jf. straffeloven (2005) § 39 tredje ledd.
  3. A fradømmes retten til å drive næringsvirksomhet, herunder være daglig leder, samt å inneha ledende stilling eller styremedlemskap i selskap, for alltid.
  4. A dømmes til å betale følgende erstatning innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen:

- B stor kr 15 000 – femtentusen
- C stor kr 181 250 – etthundreogåttientusentohundreogfemti
- D stor kr 21 138 – tjuentusenettihundreogtrettiåtte
- E stor kr 43 824 – førtitretusenåttehundreogtjuefire
- F stor kr 13 250 – trettentusentohundreogfemti
- G stor kr 9 727 – nitusensyvhundreogtjuesyv
- H stor kr 11 000 – ellevetusen
- I stor kr 30 000 – trettitusen
- J stor kr 5 000 – femtusen
- K stor kr 10 000 – titusen
- L stor kr 15 044 – femtentusenogførtifire
- M stor kr 12 500 – tolvtusenfemhundre
- N stor kr 55 000 – femtifemtusen
- O stor kr 12 000 – tolvtusen
- P stor kr 10 000 – titusen
- Q stor kr 20 000 – tjuetusen
- R stor kr 20 000 – tjuetusen
- S stor kr 40 000 – førtitusen
- T stor kr 45 000 – førtifemtusen
- U stor kr 17 695 – syttentusensekshundreognittifem
- V stor kr 78 000 – syttiåttetusen
- W stor kr 75 000 – syttifemtusen
- X stor kr 12 000 – tolvtusen
- Y stor kr 85 000 – åttifemtusen
- Z stor kr 30 000 – trettitusen
- Æ stor kr 30 000 – trettitusen

5. **A dømmes til å betale kr. 20 000 – tjuetusen – i saksomkostninger."**

- (4) A ble altså frifunnet for ett av de grove bedrageriene og syv av bedrageriene. Videre besluttet tingretten å utsette behandlingen av en av postene i tilleggstiltalen 20. februar 2019.
- (5) A anket dommen til lagmannsretten. Anken gjaldt saksbehandlingen, bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet, og straffutmålingen for samtlige poster A var domfelt for. Anken gjaldt også rettighetstapet og saksomkostnadene. Det ble videre krevd ny behandling av enkelte av de sivile kravene.
- (6) Borgarting lagmannsrett avsa 14. oktober 2019 beslutning med slik slutning:

«Anken over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltale 1 post I bokstav b), tiltale 1 post I bokstav c), tiltale 1 post II bokstav n), tiltale 1 post II bokstav o), tiltale 3 post I, tiltale 3 post II bokstav a), tiltale 4 post b) og c), og tiltale 5 post a) henvises til ankeforhandling.

Anken over reaksjonsfastsettelsen, herunder rettighetstapet, og anken over lovanvendelse og saksbehandling for de henviste postene stilles i bero, jf. straffeprosessloven § 326.

Anken over bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet, samt saksbehandlingen, nektes fremmet for de resterende postene.»

- (7) A har anket lagmannsrettens beslutning om å nekte fremmet de resterende postene til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Det anføres blant annet at begrunnelsen for å nekte anken er utilstrekkelig, og at det ut fra retts- og bevisspørsmålene ikke var forsvarlig å nekte anken fremmet. Det er lagt ned påstand om opphevelse av lagmannsrettens beslutning om å nekte deler av anken fremmet.

- (8) *Påtalemyndigheten* har blant annet vist til lagmannsrettens begrunnelse for å nekte deler av anken fremmet, som den slutter seg til. Det er ikke lagt ned påstand.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankeutvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd. Dette omfatter blant annet om spørsmålet om hvorvidt anken skal fremmes er vurdert etter riktig vurderingstema, og om det skjønns lagmannsretten har utøvd, er forsvarlig – herunder om det ut fra retts- og bevissspørsmålene var forsvarlig å nekte anken fremmet etter en skriftlig og forenklet behandling, jf. Rt-2012-1342 med henvisning til tidligere praksis.
- (10) Lagmannsrettens begrunnelse viser at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom og det som var anført i anken.
- (11) I tilfeller hvor domfellelsen i tingretten gjelder flere straffbare forhold, er det som utgangspunkt ikke noe til hinder for at lagmannsretten kan begrense en ankehenvielse til ett eller noen av de forhold som domfellelsen gjelder. Imidlertid følger det av høyesterettspraksis at der domfellelsen gjelder flere faktiske handlinger som står i nær sammenheng med hverandre, kan det legge uakseptable føringer på bevisførselen i lagmannsretten dersom domfellelsen for enkelte av forholdene blir nektet fremmet. I så fall er det ikke forsvarlig å nekte deler av anken fremmet. Ankeutvalget viser blant annet til Rt-2005-997 avsnitt 11, Rt-2013-833 avsnitt 11 og HR-2016-1812-U avsnitt 14.
- (12) I saken her har tiltalte opptrådt på mer eller mindre samme måte i tiltaleposter som er fremmet til behandling, og tiltaleposter som er nektet fremmet til behandling i lagmannsretten. Det er nærliggende å anta at det at domfellelsen blir stående for noen av postene, kan virke inn på tiltaltes muligheter for å forsvare seg på de tiltalepunktene som blir henvist. Ankeutvalget peker her på at lagmannsretten i sin begrunnelse for ankenektelse flere steder har vist til As «modus». Etter ankeutvalgets syn burde lagmannsretten ha gitt en forklaring på hvorfor en slik delvis ankenektelse var forsvarlig i dette tilfellet.
- (13) Lagmannsrettens beslutning om å nekte anken fremmet for de resterende poster, jf. siste setning i slutningen, må etter dette oppheves.
- (14) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning om å nekte deler av anken fremmet, oppheves.

Henrik Bull
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)